

Raadsvoorstel

Categorie : Vaststellen beleid
Onderwerp : Stedenbanden Land van Cuijk
Datum college : 3 september 2024
Portefeuillehouder : Burgemeester Marieke Moorman

Team : Communicatie
Nummer raadsvoorstel : RIS 2024-R-114
Datum raad : 17 oktober 2024
Agendapunt raad : 15

Samenvatting

Land van Cuijk onderhoudt op dit moment vijf stedenbanden: met het Duitse Sigmaringen, het Engelse Maldon, het Tsjechische Přerov, met verschillende Lindens in diverse landen via de “Jumelage Linden-groet-Linden” en met de Chinese stad Jintan. In dit raadsvoorstel wordt aangegeven hoe Land van Cuijk de toekomst van deze stedenbanden ziet: voortzetten, aanpassen of beëindigen.

Wat wordt voorgesteld te besluiten?

Voorgesteld wordt:

1. de stedenband met Jintan te beëindigen;
2. de stedenband met Přerov te beëindigen;
3. de stedenbanden met Maldon, de verschillende Lindens en Sigmaringen voort te zetten;
4. de jaarlijkse financiële bijdrage voor stichtingen ‘Maldon’ en ‘Sigmaringen’ gelijk te houden op € 2.500,- respectievelijk € 6.400,-;
5. de jaarlijkse financiële bijdrage voor de stichting ‘Jumelage Linden-groet-Linden’ te verhogen van € 2.500,- naar € 3.000,-;
6. de uitgangspunten voor het onderhouden van stedenbanden zoals in het raadsvoorstel Stedenbanden Land van Cuijk opgenomen vast te stellen.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

Naar aanleiding van de herindeling per 1 januari 2022 is het wenselijk dat een eenduidig beleid door de gemeenteraad beleid inzake stedenbanden vastgesteld wordt. Daartoe strekt dit voorstel.

Welk resultaat willen we bereiken?

Zorgen voor duidelijkheid en uniformiteit in het gemeentebestuur inzake stedenbanden.

Hoe zag het voortraject eruit?

Er heeft overleg plaatsgevonden met de verschillende stichtingsbesturen. Elk bestuur heeft vervolgens aangegeven wat de toekomstverwachtingen/-plannen van de betreffende stedenband zijn (*wij verwijzen hiervoor naar bijlage a 'Toekomst(visie) Stedenbanden Land van Cuijk'*). Deze informatie is zoveel mogelijk meegenomen in het nieuwe beleid.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

Algemeen

Voor internationale contacten tussen gemeenten worden veel verschillende termen gebruikt, zoals zusterstad, twinning of jumelage. Voor het leesgemak noemen we alle vormen van internationale contacten en samenwerking in dit raadsvoorstel een 'stedenband'. Zo'n stedenband is bezegeld met een formele overeenkomst tussen de betreffende gemeenten. Er bestaat geen Europees of nationaal wet- en regelgevend kader of beleid voor het aangaan en onderhouden van stedenbanden. Het aangaan van een stedenband is dus een zelfstandige gemeentelijke verantwoordelijkheid.

De vijf stedenbanden van de gemeente Land van Cuijk zijn in het verleden aangegaan door de toenmalige gemeenten Boxmeer en Cuijk. Wij achten het wenselijk en noodzakelijk dat er sprake is van een eenduidig beleid in onze gemeente voor wat betreft inhoudelijke en financiële afspraken met deze stedenbanden. Dit voorstel ziet hierop toe.

Elke van de stedenbanden wordt organisatorisch aangestuurd door een particuliere stichting. Deze stichting organiseert de activiteiten en uitwisselingen die veelal gericht zijn op inwoners en verenigingen. Daarnaast worden soms ook uitwisselingen georganiseerd met deelname vanuit specifieke sectoren, zoals sport, onderwijs of zorg.

Stedenbanden met een hoofdzakelijk cultureel karakter verliezen meer en meer aan terrein. Veel van deze stedenbanden zijn de afgelopen jaren opgeheven. Een vaak genoemde reden hiervoor is dat deze contacten geld kosten; geld dat ook aan andere zaken kan worden besteed. Daarnaast wordt aangegeven dat de doelen die de initiatiefnemers oorspronkelijk voor ogen hadden met de stedenband, inmiddels zijn bereikt. De eerste stedenbanden dateren immers van net na de Tweede Wereldoorlog. Ze werden toen vooral aangegaan met Duitse steden om de relaties te herstellen. In de jaren zeventig kwamen daar de contacten met Afrikaanse steden bij, als nieuwe vorm van ontwikkelingshulp. En vanaf de jaren negentig – na de val van het IJzeren Gordijn – ontstonden er veel stedenbanden met Oost- en Midden-Europa, om hen 'te helpen met de democratisering en zelfstandigheid'. Daarmee lijkt de sterk afgenomen interesse voor culturele stedenbanden voor een groot deel verklaard.

Stedenbanden

Jintan (China)

De stedenband tussen Cuijk en Jintan is in 2012 officieel bekrachtigd. De gemeenteraad van Cuijk heeft daarbij aangegeven dat deze stedenband specifiek in het leven is geroepen om ondernemers uit (het Land van) Cuijk met ondernemers in Jintan in contact te brengen. Het bestuur van de stichting Cuijk-Jintan heeft zichzelf in 2023 opgeheven. De verwachte economische voordelen van deze stedenband voor het bedrijfsleven in beide partnergemeenten bleken niet realiseerbaar. In tegenstelling tot de stichting in Cuijk, is in Jintan in het kader van deze stedenband nooit een stichting opgericht.

Conclusie:

Aan deze stedenband wordt feitelijk geen invulling meer gegeven. Voorgesteld wordt deze stedenband te beëindigen. De voorzitter van de opgeheven stichting heeft aangegeven dat het hem *“correct lijkt”* de stedenband met Jintan op te heffen. *“De stichting heeft immers de laatste jaren geen enkel contact meer gehad met Jintan.”*

Přerov (Tsjechië)

De stedenband tussen Přerov en Cuijk bestaat sinds 1992. In de loop der jaren hebben er veel uitwisselingen plaatsgevonden op het gebied van bijvoorbeeld sport, cultuur en zorg. In 2024 zijn beide stichtingen in Cuijk en Přerov opgeheven. Te weinig animo voor uitwisselingen was hiervoor de belangrijkste reden.

Conclusie:

Aan deze stedenband wordt feitelijk geen invulling meer gegeven. Voorgesteld wordt deze stedenband te beëindigen. De voormalig voorzitter van de opgeheven stichting en tevens contactpersoon die begin jaren '90 *“op verzoek van de gemeente”* de eerste contacten legde met Přerov, heeft aangegeven *“teleurgesteld”* te zijn in het raadsvoorstel-/besluit om de stedenband met Přerov te beëindigen.

Maldon (Groot-Brittannië)

De stedenband tussen Cuijk en Maldon bestaat sinds 1969. In het kader van een verenigd Europa vroeg de Vereniging Nederlandse Gemeenten een zustergemeente te vinden om elkaar beter te leren te kennen en elkaars cultuur te begrijpen. Vanaf 1996 werden de uitwisselingen niet meer door de gemeente geregeld, maar door een particuliere stichting. Deze stichting was vanaf dat jaar verantwoordelijk voor het stimuleren en onderhouden van de contacten. De afgelopen jaren heeft de stichting geprobeerd een tweejaarlijkse uitwisseling te organiseren, met deelnemers uit verschillende sectoren, zoals zorg en sport.

Conclusie:

De stichting/stedenband Maldon is nog steeds actief. Gemeentelijke financiële ondersteuning van jaarlijks € 2.500 kan worden gecontinueerd. De voorzitter van het stichtingsbestuur Cuijk-Maldon heeft positief gereageerd op de inhoud van het raadsvoorstel-/besluit.

Linden (Duitsland, België, Frankrijk, Oostenrijk, Spanje en Nederland)

De stedenband Linden-groet-Linden is in de jaren zestig vanuit het Noord-Duitse Linden geïnitieerd. Op 21 juni 1974 kwamen in het Nederlandse Linden de vijf 'Lindens' bij elkaar om een vriendschapsverdrag te sluiten. In 1993 is de toenmalige werkgroep Linden-groet-Linden omgezet naar een zelfstandig opererende particuliere stichting. In 2004 sloot het Spaanse *Lalín* zich aan. Vertrekpunt van de stedenband was het zoeken van verbinding met gelijknamige plaatsnamen in Europa. Op deze manier werd en wordt bijgedragen aan de Europese eenwording en gedachte. De stichting is voornamelijk belast met het onderhouden en bevorderen van de vriendschapsbanden en het organiseren van uitwisselingen. Deze uitwisselingen vinden in één van de zes Lindens jaarlijks (de jongerenuitwisseling met deelname van zo'n 60 jongeren uit zes landen) of tweejaarlijks (uitwisseling voor beroepen in sectoren agro, onderwijs of zorg) plaats.

Conclusie:

De stichting/stedenband Linden-groet-Linden is nog steeds actief. Gemeentelijke financiële ondersteuning van jaarlijks € 2.500 kan worden gecontinueerd. Daarnaast wordt deze ondersteuning jaarlijks verhoogd met € 500, waarmee vanaf niet meer de gemeente, maar de stichting zelf de kosten voor de zes-jaarlijkse huisvesting van jongeren tijdens de

jongerenuitwisseling op zich neemt. De jaarlijkse bijdrage voor Linden-groet-Linden wordt daarmee € 3.000. De voorzitter van het bestuur van de Jumelage Linden-groet-Linden heeft positief gereageerd op de inhoud van het raadsvoorstel/-besluit.

Sigmaringen (Duitsland)

De historische band tussen Boxmeer en het Duitse Sigmaringen dateert van 1666. In dat jaar huwde Maria Clara – dochter van de Heer van Boxmeer – met Maximiliaan van Sigmaringen. Rond 1970 werden de contacten tussen beide gemeente gestart via een uitwisseling van muzikale ensembles en harmonieën. Dit alles leidde in 2001 tot een officieel manifest, waarin werd uitgesproken de uitwisseling in stand te houden. In december 2022 is Stichting Jumelage Sigmaringen opgericht. De belangrijkste doelen van de stichting zijn het in stand houden van de uitwisseling en het verder uitbouwen van de contacten tussen burgers, verenigingen, stichtingen en instellingen in onder andere de sectoren kunst en cultuur, onderwijs en jeugd, innovatie en economie, veiligheid, sport en of Europese betrekkingen.

Conclusie:

De stichting/stedenband Sigmaringen is nog steeds actief. Gemeentelijke financiële ondersteuning van jaarlijks € 6.400 (hoger dan de bijdrage voor andere stichtingen vanwege het bijzondere, historische karakter van deze stedenband) kan worden gecontinueerd. De voorzitter van het stichtingsbestuur Jumelage Sigmaringen heeft positief gereageerd op de inhoud van het raadsvoorstel/-besluit.

Uitgangspunten

Wij zijn van mening dat er op dit moment geen redenen zijn voor het aangaan van nieuwe stedenbanden met buitenlandse steden of gemeenten. Wel respecteren wij de actieve stedenbanden van de voormalige gemeenten Boxmeer en Cuijk met Maldon, Linden-groet-Linden en Sigmaringen. Voor wat betreft onze rol in de toekomst stellen wij voor de volgende uitgangspunten te hanteren als het gaat om deze stedenbanden:

- Elke stichting initieert en organiseert zelfstandig alle activiteiten voor de inwoners van beide gemeenten. De (beleidsmatige) invulling van een stedenband is voorbehouden aan de stichtingen.
- De rol van de gemeente beperkt zich tot het financieel ondersteunen van de stichtingen. De gemeente organiseert geen officiële ontvangsten en neemt niet deel aan uitwisselingen.
 - Uitzondering hierop is de historische stedenband met Sigmaringen. De tweejaarlijkse uitwisselingen tussen de beide gemeenteraden blijven gehandhaafd, maar krijgen een ander karakter; meer passend bij de (omvang van) nieuwe gemeente Land van Cuijk.
 - De tweejaarlijkse uitwisselingen door gemeenteraden worden georganiseerd door het stichtingsbestuur, i.s.m. de gemeente (kabinet/griffie).
 - Wanneer er zo'n uitwisselingsbezoek van de gemeentebesturen en/of gemeenteraden plaatsvindt, komen de kosten voor rekening van de gemeente.
 - Op basis van de historische band blijven de activiteiten van het stichtingsbestuur Jumelage Sigmaringen gefocust op de voormalige gemeente Boxmeer (dus geen verbreding naar Land van Cuijk).
- De activiteiten van de stichtingen worden elke drie jaren op initiatief van de gemeente geëvalueerd op de manier zoals gemeentelijke cultuursubsidies worden geëvalueerd (eerste keer in 2028).
- Aan de hand van deze evaluatie worden eventuele aanpassingen doorgevoerd en of wordt besloten of de stedenband op dezelfde wijze wordt voortgezet.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

Niet van toepassing.

Waar moeten we rekening mee houden?

Relevante kaders en (wettelijke) grondslag

Nota Internationale Samenwerking (gemeente Cuijk, 2005).

Raadsvoorstel voor aangaan jumelage met Sigmaringen (gemeente Boxmeer, 2000).

Financiën

Ten aanzien van de financiering van de stedenbanden wordt de gemeentelijke bijdrage gezien als een substantiële aanvulling op de door de stichting bijeengebrachte inkomsten. Naast de jaarlijkse subsidie van de gemeente kan de stichting subsidiemogelijkheden op landelijk en Europees niveau verkennen of voor bepaalde projecten sponsors aantrekken.

Er zijn voldoende financiële middelen geraamd ad € 10.000,- in de begroting van Land van Cuijk om het nieuwe beleid omtrent Stedenbanden te financieren.

Communicatie

De stichtingsbesturen worden voorafgaand en na afloop van de raadsbehandeling geïnformeerd over de inhoud van het voorstel respectievelijk het besluit van de raad.

Hoe ziet het vervolgtraject eruit?

Alle stichtingsbesturen zijn vooraf geïnformeerd over de inhoud van het raadsvoorstel. Na het raadsbesluit zullen de stedenbanden met Jintan en Přerov worden beëindigd.

Bijlagen

Bij dit voorstel horen de volgende beslisdocumenten en bijlagen:

- Raadsbesluit (concept);
- a. Toekomst(visie) Stedenbanden Land van Cuijk.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman